

РЕШЕНИЕ

№ 126

гр. София, 30.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-17, в закрито заседание на тридесети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Диляна Господинова

като разгледа докладваното от Диляна Господинова Търговско дело № 20231100900079 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 25 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел /ЗТРРЮЛНЦ/.

Образувано е по жалба, подадена от „С.***“ ЕООД срещу отказ № 20221221112551-2/ 03.01.2023 г. на длъжностно лице по регистрацията при Агенция по вписванията да впише по партида на дружеството в търговския регистър следните факти: 1) заличаване на вписването на физическите лица О.И.Д. и В.С.С. като действителни собственици по чл. 63, ал. 1 и ал. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари и 2) промяна в наименованието на двете дружества, вписани като юридическа лица, чрез които пряко се упражнява контрол върху „С.***“ ЕООД, както и на физическите лица, които са техни представители.

В чл. 25, ал. 2 ЗТРРЮЛНЦ в редакцията на разпоредбата съгласно измененията обн. в ДВ, бр. 105 от 2020 г., които са в сила от 15.12.2020 г., е предвидено, че жалбата срещу постановен от длъжностното лице по регистрацията отказ се подава чрез Агенция по вписванията, която изпраща незабавно на съда подадената жалба, заедно с приложенията към нея, постановения отказ, заявлението и приложенията към него, както и доказателства за връчването му, като агенцията може да подаде и отговор по жалбата с писмени доказателства по нея. При тълкуване на тази правна норма съдът намира, че в нея е уредено едно право за Агенция по вписванията, която е органът, който е компетентен да се произнесе по направено искане за вписване, обявяване и заличаване в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, да подаде становище по постановения отказ, с което да допълни мотивите си, които по правило следва да са изложени в пълнота в съдържанието на самия акт. Въпреки че законът е използвал терминът „отговор на жалбата“, не може да се приеме, че Агенцията по вписванията има право да подаде писмен отговор на подадената жалба срещу отказа. Това е така, защото такова право възниква само за страната в едно производство, което се развива пред гражданския съд, но не и за правен субект, който няма качеството на страна в това производство, а още по-малко за органа, който е постановил акта, който се обжалва пред съда и подлежи на проверка за допустимост и правилност. Регистърното производство, което се развива пред Агенция по вписванията по реда на ЗТРРЮЛНЦ, по своя характер е охранително гражданско производство, поради което при неговото провеждане важат както специалните правила, предвидени в този закон, така и общите правила на гражданския процес, регламентирани в ГПК, към които е налице и изрично препращане в някои от нормите на ЗТРРЮЛНЦ. В нито един от отделните видове

граждански процеси, които са уредени в ГПК, не е предвидено органът, който е постановил един акт да участва като страна в производството по неговото обжалване, да има право да подаде писмен отговор на подадена срещу неговия акт жалба, както и да има право на жалба срещу решението на съда, с което се отменя неговия акт. С оглед на това и предвид факта, че в ЗТРРЮЛНЦ няма изрична правна норма, с която да е предвидено, че Агенция по вписванията участва като страна в производството по обжалване на откази, постановени от длъжностни лица от нейния състав, което би противоречало на общите принципи, върху които е изграден гражданския процес, то трябва да се приеме, че тя няма това качество. Освен изложеното, следва да се посочи и това, че охранителното производство по своя характер е едностранно такова, в което участва само едно лице и това е молителят, който търси съдействие от компетентния за това орган и в него не участва насрещна страна. Ето защо настоящият съдебен състав счита, че Агенция по вписванията няма качеството на страна в производството чл. 25 ЗТРРЮЛНЦ и следователно не разполага с право да подава писмен отговор. Тя има предоставена съгласно чл. 25, ал. 2 ЗТРРЮЛНЦ възможност да подаде единствено становище по жалбата, какъвто характер има и представения по делото отговор по жалба.

Софийски градски съд, след като съобрази изложените от жалбоподателя доводи и събраните по делото доказателства, намира следното:

Частната жалба е подадена в законоустановения срок срещу акт, подлежащ на обжалване съгласно разпоредбата на чл. 25 ЗТРРЮЛНЦ и от лице, което има право и интерес от обжалването, поради което същата е процесуално допустима. Разгледана по същество, частната жалба е неоснователна.

Предмет на регистърното производство, по което е постановен обжалвания в настоящото производство отказ, е вписване в търговския регистър по партидата на „С.***“ ЕООД на следните промени: 1) заличаване на вписването на физическите лица О.И.Д. и В.С.С. като действителни собственици по чл. 63, ал. 1 и ал. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари и 2) промяна в наименованието на двете дружества, вписани като юридическа лица, чрез които пряко се упражнява контрол върху „С.***“ ЕООД, както и на физическите лица, които са техни представители.

При подаване на заявление за вписване или заличаване на определени обстоятелства в търговския регистър длъжностното лице, което е компетентно да извърши вписването, съответно да постанови отказ, извършва проверка както на редовността на подаденото заявление – дали то изхожда от оправомощено лице и е изготвено при спазване на предвидените в закона форма и ред, дали заявените за вписване обстоятелства подлежат на вписване, а също така и за това дали от представените от заявителя документи се доказва, че заявените за вписване обстоятелства съществуват, както и че съответстват на закона, т.е. че не противоречат на императивни законови норми /чл. 21, т. 5 ЗТРРЮЛНЦ/.

В чл. 61, ал. 1 от Закона за мерките срещу изпирането на пари /ЗМИП/ е предвидено задължение, което възниква за учредените на територията на Република България юридически лица и други правни образувания и физическите лица за контакт по чл. 63, ал. 4, т. 3 от същия закон да разполагат и да предоставят в определените по закон случаи подходяща, точна и актуална информация относно физическите лица, които са техни действителни собственици, включително с подробни данни относно притежаваните от тях права. С чл. 63, ал. 1 ЗМИП е регламентирано и това, че тази информация относно физическите лица, действителни собственици, подлежи на вписване по партидите на учредените на територията на Република България юридически лица и други правни образувания в търговския регистър, в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел и в регистър БУЛСТАТ, като съгласно чл. 63, ал. 4, т. 4 ЗМИП на вписване в тези регистри подлежат и всички промени в подлежащите на вписване обстоятелства. Доколкото в случая се установява, че в търговския регистър по партида на дружеството-молител са вписани две физически лица за действителни собственици на капитала, като с подаденото заявление се иска това вписване да бъде заличено, тъй като е отпаднало тяхното качество на

действителни собственици по смисъла на това понятие, определено в закона, то съдът приема, че в процесното регистърно производство се иска вписване на промяна във вече вписаните в търговския регистър обстоятелства по чл. 63, ал. 4, т. 1 ЗМИП, която промяна съгласно нормата на чл. 63, ал. 4, т. 4 ЗМИП е обстоятелство, което подлежи на вписване в търговския регистър.

При тълкуване на разпоредбите на чл. 61, ал. 1 ЗМИП във връзка с чл. 63, ал. 1 ЗМИП и във връзка с § 2, ал. 1 от ДР на ЗМИП, в която разпоредба е дадена легална дефиниция на понятието действителен собственик, се налага категоричният извод, че такъв може да бъде единствено и само физическо лице, което в крайна сметка притежава или контролира юридическо лице или друго правно образувание, и/или от чието име и/или за чиято сметка се осъществява дадена операция, сделка или дейност, и което отговаря поне на едно от изброените в тази норма три условия, които са разделени според вида на юридическото лице или правното образувание, върху което се осъществява контрол. Когато едно физическо лице отговаря на предвидените в § 2 ДР на ЗМИП условия, то има качеството на действителен собственик и подлежи на вписване в съответния регистър по партидата на юридическото лице, върху което упражнява контрол. Тогава, когато едно физическо лице, което е имало качеството на действителен собственик по смисъла на § 2 от ДР на ЗМИП и е вписано като такова в съответния регистър, загуби правата, чието притежание му осигурява възможността да контролира пряко или косвено съответното юридическо лице или правно образувание, то загубва качеството действителен собственик и неговото вписване като такъв в съответния регистър, който за търговските дружества е търговския регистър, трябва да бъде заличено, за да може вписаните в регистъра обстоятелства да отговарят на съществуващото фактическо положение.

От извършената от съда служебна проверка на вписаните в търговския регистър обстоятелства по партидата на „С.***“ ЕООД, се установява, че като едноличен собственик на капитала на това търговско дружество е вписано дружеството „С.***“ ЕООД, чийто капитал пък се притежава изцяло от друго търговско дружество, което е „С.***“ ЕАД, със старо наименование „Е.С.Е.Ф.“ АД. От вписаните в търговския регистър по партидата на „С.***“ ЕАД обстоятелства и обявени актове се установява, че до 22.10.2020 г. акциите от капитала на това дружество са се притежавали от различни физически и юридически лица, каквито е посочено, че са били физическите лица О.И.Д. и В.С.С., които са вписани като действителни собственици на „С.***“ ЕООД въз основа на притежаваните от тях права върху акциите. На 22.10.2020 г. като едноличен собственик на капитала на „С.***“ ЕАД в търговския регистър е вписано публичното дружество „С.Т.“ АД, което е придобило всички акции от неговия капитал на 01.10.2020 г. въз основа на извършени в полза на това лице джира, с които акциите са прехвърлени от притежавалите ги до този момент физически и юридически лица. След като считано от 22.10.2020 г. всички акции от капитала на „С.***“ ЕАД се притежават от търговското дружество „С.Т.“ АД, то от тази дата лицата О.И.Д. и В.С.С. със сигурност вече не са титуляри на права от капитала на „С.***“ ЕАД, със старо наименование „Е.С.Е.Ф.“ АД, въз основа на които права е декларирано, че те притежават или контролират пряко или косвено дружеството „С.***“ ЕООД и е поискано вписването им като действителни собственици в търговския регистър. Следователно от посочения момент тези физически лица са загубили качеството на действителни собственици по смисъла на § 2 от ДР на ЗМИП и тяхното вписване като такива в търговския регистър трябва да бъде заличено, като това не може да бъде поставено под никакви условия, включително да бъдат посочени други физически лица, които да имат качеството действителен собственик на капитала. В случаите, при които е налице освен отпадането на качеството на едно физическо лице на действителен собственик на определено търговско дружество, но и придобиване на това качество от друго физическо лице, дружеството е длъжно да заяви за вписване в търговския регистър както заличаването на вече извършеното вписване на действителен собственик, но също така и вписване на новото физическо лице като действителен собственик по смисъла на § 2 от ДР на ЗМИП. Възможна е обаче и хипотезата, при която загубването на едно физическо лице на качеството действителен собственик на капитала да не води и до придобиване на такова качество у друго физическо лице, което да подлежи на

вписване в търговския регистър. В този случай търговското дружество следва да подаде единствено заявление за заличаване на вписания по неговата партия действителен собственик, който е загубил това качество, но не и на вписване на нови обстоятелства. Доколкото целта на уреденото в ЗМИП задължение за заявяване за вписване на действителни собственици в търговския регистър е да бъде осигурено вписването само на данни, които не са вписани по друг начин в търговския или в друг публичен регистър, воден в Република България и с оглед на това не са известни на трети лица, то трябва да се приеме, че задължението за посочване на определено физическо лице за действителен собственик ще възниква за търговското дружество само когато името на това лице не може да се изведе от вече вписаните в търговския регистър данни. Такъв обаче не е настоящият случай, в който всички обстоятелства относно лицата, които пряко или косвен притежават дялове от капитала на „С.***“ ЕООД са публични. В търговския регистър е вписано кое дружество е едноличен собственик на капитала на този търговец, като това е дружеството „С.***“ ЕООД, кое търговското дружество е едноличен собственик на капитала на „С.***“ ЕООД, като то е „С.***“ ЕАД, както и кое лице едноличен собственик на капитала на „С.***“ ЕАД, което е „С.Т.“ АД. „С.Т.“ АД от своя страна е публично дружество и данните за действителните му собственици не подлежат на оповестяване по реда, предвиден в ЗМИП, а се подчиняват на други изисквания за това, които са установени в съответствие с правото на Европейския съюз. Ето защо и в тази хипотеза за „С.***“ ЕООД не възниква изобщо задължение да заяви за вписване в търговския регистър конкретни физически лица за действителни собственици, защото информацията за тях е публична.

По изложените съображения съдът намира, че подадената жалба е основателна и обжалваният отказ в частта, с която е отказано заличаването на О.И.Д. и В.С.С. като действителни собственици, следва да бъде отменен и на длъжностното лице по регистрация да бъдат дадени указания да извърши заличаването на посочени в заявлението обстоятелства.

В заявлението, за разглеждане на което е образувано настоящото регистърното производство, е поискано по партидата на „С.***“ ЕООД в търговския регистър да бъде вписана промяна в наименованието на двете дружества, които са вписани като юридически лица, чрез които пряко се упражнява контрол върху „С.***“ ЕООД, които са „М.Б.“ ЕООД и „Е.С.Е.Ф.“ АД, както и на физическите лица, които са техни представители.

В чл. 63, ал. 4, т. 2 ЗМИП е предвидено, че в търговския регистър освен действителните собственици подлежат на вписване и данните за юридическите лица или други правни образувания, чрез които пряко или непряко се упражнява контрол върху лицата по чл. 61, ал. 1 и по чл. 62, ал. 1, включително фирма, номер в национален регистър, правна форма според националното законодателство, седалище и адрес на управление и идентификационните данни за представляващите ги лица.

При извършена от съда проверка за обстоятелствата, вписани в търговския регистър по партидата на „С.***“ ЕООД, се установява, че юридическите лица, които са вписани като такива, чрез които се упражнява контрол, всъщност са тези, които са вписани като едноличен собственик на капитала на „С.***“ ЕООД и на „М.Б.“ ЕООД, с ново наименование „С.***“ ЕООД. От вече направените вписвания в търговския регистър обаче е видно, че целият капитал на „С.***“ ЕООД се притежава от юридическото лице „С.***“ ЕООД, което означава, че именно то упражнява пряк контрол върху търговското дружество по смисъла на чл. 63, ал. 4, т. 2 ЗМИП. От вече направените вписвания в търговския регистър е видно, че целият капитал на „С.***“ ЕООД се притежава от юридическото лице „Е.С.Е.Ф.“ АД, с ново наименование „С.***“ ЕАД, което означава, че това дружество упражнява непряк контрол върху „С.***“ ЕООД по смисъла на чл. 63, ал. 4, т. 2 ЗМИП. Тези изводи следват директно от обстоятелствата, които вече са вписани в регистъра, поради което съдът счита, че липсва необходимост те да бъдат вписвани отново в изпълнение на изискванията, предвидени в ЗМИП. Както беше посочено, целта на този закон е в публичния регистър да бъдат вписани само данни, които не са вписани по друг начин в търговския или в друг публичен регистър, воден в Република България, поради което задължение за заявяване за вписване на

юридическо лице, чрез което се упражнява контрол, възниква за търговското дружество само когато този извод не следва от вече вписаните в търговския регистър данни. Такава би била хипотезата, когато имаме едно акционерно дружество, в което капиталът не е собственост на едно лице, а на няколко и има юридическо лице, което притежава голям процент от издадените от дружеството акции, което обстоятелство не се вписва в търговския регистър, но е такова, което създава предпоставки за упражняване на контрол, поради което трябва да се заяви за вписване по реда на чл. 63, ал. 4, т. 2 ЗМИП. Такъв обаче не е настоящият случай, в който всички данни за собствениците на капитала на „С.***“ ЕООД са публични, тъй като вече са вписани в търговския регистър. Ето защо и обстоятелствата, че дружествата „М.Б.“ ЕООД, с ново наименование „С.***“ ЕООД, и „Е.С.Е.Ф.“ АД, с ново наименование „С.***“ ЕАД, упражняват пряк и непряк контрол върху „С.***“ ЕООД са такива, които не подлежат на вписване в търговския регистър. Следователно не подлежат на вписване в регистъра и промените в тези обстоятелства и длъжностното лице по регистрацията следва да откаже да извърши исканото вписване. Това, че до настоящия момент в търговския регистър по партидата на „С.***“ ЕООД са вписвани обстоятелства, които не подлежат на вписване, каквито са обстоятелствата, че дружествата „М.Б.“ ЕООД и „Е.С.Е.Ф.“ АД упражняват пряк и непряк контрол върху „С.***“ ЕООД, не означава, че тази порочна практика трябва да бъде продължена, тъй като тя води единствено до извършване на нищожни вписвания в търговския регистър. По изложените съображения жалбата срещу отказ № 20221221112551-2/ 03.01.2023 г. на длъжностно лице по регистрацията при Агенция по вписванията в тази му част е неоснователна и като такава следва да се остави без уважение.

Агенция по вписванията е направила искане за присъждане в нейна полза на направените в съдебното производство разноски, което съдът счита за неоснователно. Правото на разноски в гражданския процес, какъвто характер има и регистърното производство, възниква само за това лице, което има качеството на страна в производството. Това произтича от общите правила за възникване и разпределение на отговорността за разноски, предвидени в чл. 78 ГПК, съгласно които право на разноски възниква само за страната в гражданския процес, в полза на която е решено делото. Агенция по вписванията няма качеството на страна в производството чл. 25 ЗТРРЮЛНЦ по вече изложените в решението мотиви, поради което и този правен субект няма право на разноски при неговото приключване. Освен това правото на разноски на едно лице може да бъде упражнено само срещу насрещната страна в производството, която неоснователно е въвела първата в спора пред съда, т.е. само при двустранните производства, каквото обаче не е регистърното производство, което е едностранно и направените в него разноски не могат да се възлагат за заплащане по правилата на чл. 78 ГПК, а си остават за страната, която ги е сторила.

Така мотивиран съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на „С.***“ ЕООД отказ № 20221221112551-2/ 03.01.2023 г. на длъжностно лице по регистрацията при Агенция по вписванията в частта му, с която е отказано заличаването по партида на „С.***“ ЕООД в търговския регистър на вписването на физическите лица О.И.Д. и В.С.С. за действителни собственици по чл. 63, ал. 1 и ал. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари.

УКАЗВА на длъжностното лице по регистрацията при Агенция по вписванията **ДА ЗАЛИЧИ** по партидата на „С.***“ ЕООД, с ЕИК: ****, вписването на физическите лица О.И.Д. и В.С.С. за действителни собственици по чл. 63, ал. 1 и ал. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалбата, подадена от „С.***“ ЕООД, в частта, с която се обжалва отказ № 20221221112551-2/ 03.01.2023 г. на длъжностно лице по регистрацията при Агенция по вписванията в частта му, с която е отказано вписване по партида на „С.***“

ЕООД в търговския регистър на промяна в наименованието на двете дружества, вписани като юридическа лица, чрез които пряко се упражнява контрол върху „С.***“ ЕООД, както и на физическите лица, които са техни представители.

Решението в частта, с която е оставена без уважение подадената жалба, подлежи на обжалване пред Софийски апелативен съд в 7-дневен срок от съобщаването му на жалбоподателя.

Съдия при Софийски градски съд: _____